

Chhài-chhoah-bīn ê Kò-sū

Tēⁿ Si-chong

A-koan..a chiàng-sī ū khah bô-êng, hák-hāu ê kong-khò pek-liáu chin ân, khó-chhì tui chá-sī khó kàu àm koh khó bē-soah, pò-kò chit-phiⁿ koh kòe chit phiⁿ siá lóng bē-liáu, kóaⁿ kah lāng kiông beh khí-siáu. Ták-mî àm-tng chiáh-liáu chiū khuk tī í-á téng chin khò-pún, kóaⁿ pò-kò, it-tit piàⁿ kàu hoan-tiám, toh-á téng iū-gôan koh-sī sè pún chheh thiap tōa pún chheh, chit tui ná soaⁿ. Ták-jit khùn bô kàu kúi tiám-cheng, sim kông khi gék. Phah-sng sī án-ne, bīn--nih ê thiâu-á ná kâm-chúi puh-íⁿ ê má-lêng-chî-gê, seⁿ kah móaⁿ-móaⁿ sī.

A-koan..a khòaⁿ-tiòh hiah-ê thak bē-liáu ê chheh, koh khòaⁿ-tiòh ka-kī móa-bīn chōan tâu-hoe, put-sī chiò-kiàⁿ chek thiâu-á, jek hún-chhì, chhòng kah kui-ê bīn âng-kòng-kòng, thiâu-á-lāng lōan-lōan poe.

In lāu-bú khòaⁿ i tiāⁿ-tiāⁿ teh siòng hit-ê kiàⁿ, chai-íⁿ i teh hōan hiah-ê thiâu-á-chí, kā kóng, "Koan--ah, lí mā khah tú-á hó--leh! Chheh to teh thak bē-liáu--ah, koh ū sim-chiāⁿ teh chiò-kiàⁿ siòng-bīn!

A-koan..a ìn Lāu-bú ê chhùi, "Má--ah, m̄-sī góa ài án-ne. Góa tui 12 hòe sió-hák pit-giap, thiâu-á tiòh m̄-bat thêng--kòe. Ū-sī hó, ū-sī báí. Kàu taⁿ mā hoat ū 4, 5 nî--ah, kui-ê bīn khám-khám khiát-khiát, keh-piah pan ê ta-pơ lóng chhiò góa "chhài-chhoah-bīn..ê", hāi góa kìⁿ tiòh lāng thau chiū lê-lê, lian chit tiám-á sìn-sim to bô".

"Kiám ū hiah-nih giâm-tiōng?", A-bú ū kóa giâu-gí.

"Sī lí m̄-chai. Chòe-kīn hák-hāu khó-chhì chit tui, thiâu-á koh seⁿ kui-bīn. Hō góa kám-kak chiok ut-chut, bô siūⁿ beh khi hák-hāu--lah.", A-koan..a bīn-sek iu-iu.

"Án-ne siⁿ khai ē-sái? Liân-khó teh beh kàu--ah, chhù-piⁿ keh-piah, chhin-chiāⁿ gō-cháp kap lí käng-nî hiah-ê gín-á lóng mā piàⁿ kah σ-thiⁿ àm-tē. Thiaⁿ-kóng Ko-i phòe-hu-kho hit-ê Tēⁿ i-su tī thiâu-á chin choan-būn, bīn-á-chài góa chhōa lí lái hō khòaⁿ."

Keh-jit, A-koan..a kap i ê a-bú chin gâu-chá. Kong-chhia 11 lō chē--teh, chiū kàu pēⁿ-īⁿ m̄g-chhùi. M̄g-chín-khu lāng chē kah ná káu-hiā. Koan..a sim-lāi teh àm-liām, "tó-ūi cháu chiah-nih chē-lāng chhut--lái!" Kòe-hō liáu-āu, bó-á-kiáⁿ ñng-ê chiū chhōe khi kàu phòe-hu-kho.

Tán ū chiāⁿ pòⁿ tiám-cheng, hō-sū teh kiò-miā, tiòh jip-khì. Hit-ê Tēⁿ i-su, thiaⁿ lāng kóng-sī tui Bí-kok liú--tng--lái. Siūⁿ kóng eng-kai ū chit kóa hòe, m̄-koh hiān-sī kā khòaⁿ--khí--lái to siáu-liân siáu-līn, m̄-chai chin-chiāⁿ ū lāng kóng..ê hiah gâu--bô?

"Tiuⁿ Siok-koan sió-chiá lí hó, chiáh pá--ah bōe?". Hàn-tit lái tōa pēⁿ-īⁿ, thiaⁿ kóng chiah-ê i-seng lóng chiok ū phài-thâu, ū hit khoán sian-siⁿ-khùi. Chit-ê Tēⁿ i-su koh chin chhin-chhiat. "Phòe-hu ū tó-ūi bô tú-hó?". Ū hōan-chiá-iân koh ē kā lāng chio-hơ.

"Tēⁿ i-su, lí khòaⁿ i kui-bīn thiâu-á, seⁿ lóng bē thêng, ták-sī teh chek thiâu-á, chhòng kah thiâu-á-pan, thiâu-á-khí móa sì-kè. Beh án-chóaⁿ?", A-koan ê a-bú kā i-seng kóng.

“Che sī thiâu-á-pēⁿ, chheng-chhun teh hoat-chok--lah. Hák-sút-miâ sī chō-chhng (瘡瘡). Kheh-lâng chheng i chò *Thiâu--é*, Sin-chū-bîn kiò i *Tó-tó*. Thiâu-á seⁿ jōa-kú--ah.?” Tēⁿ i-su chhùi teh m̄ng, bák-chiu teh siòng Koan..a ê bīn.

“Oh, kiám-chhái mā ū kúi-nā nī..ah. Góa ū khi-kòe se-iòh-pâng bé thiâu-á-iòh lâi hō boah, iā ū chiáh kòe hit hō Hàn-iòh, lóng-chóng bô chha.”, A-bú kóng.

Tēⁿ i-su khòaⁿ i ê thâu-hiáh ū chē-chē ê hún-chhì, n̄ng-pêng ê kòe-hiáh-kòan ū kui-táⁿ ê tōa liáp thiâu-á, lóng teh pū-lâng. Chhùi-phóe khò-kīn ē-hâi ê só-chāi ū chin-chē lap-o ê khî. Chiū koh kóng, “lí tō m̄-thang kā chek. Hoat-iām ê thiâu-á nā chhòng-liáu bô tiāⁿ-tiòh, ū-sī ē piàn-chò teng-á á-sī eng-á, tãi-chì tō put-chí-á tōa-thiâu--ah.”

“Í-keng kā lí kóng kúi-nā pái--ah. Kiò lí m̄-hó chek, lí phian-phian m̄-thiaⁿ.”, A-bú kā Koan..a liām.

“Che kiám ē chiūⁿ?” I-su m̄ng A-koan.

“Ē--oh. Ū-sī ngiau-ngiau, chiūⁿ-chiūⁿ siūⁿ beh kā pê, kā jiàu”, A-koan kóng.”

“Thiâu-á sī chit-khóan m̄ng-kúg ê koh-iūⁿ. M̄ng-kúg lâi-té ū chit-ê phoe-chi-chōaⁿ ē hun-pì iū lâi jūn-ték, hō phoe-hu ē kng-kút. Chit-ê chêng-hêng tī gín-á tng-tōa-lâng ê sī siōng kài hián-bêng, in-ūi sin-thé ū *hō-lú-bóng* teh chheng-kōan. Nā-chún iū ê liōng thài chē, á-sī i ê iūⁿ-siūⁿ kap chêng-siōng bô sio-siâng, chiū ē chō-sêng kak-chân ê kak-hòa kā m̄ng-kúg-chhùi that-thiâu--teh, hō phoe-chi lâu-thong put-sūn, chek-chū, tō ē chiáⁿ-chò hún-chhì. Iū-koh keng-kòe sè-khún ê chok-iōng, chiū ū thiâu-á ē chhut-hián. Hoat-iām nā giâm-tiōng, tō piàn nōa-thiâu-á, tō ē lok-lâng, hoat-hông, khí chiūⁿ.”

“Beh cháíⁿ-iūⁿ tī-liâu khah hó?”

“Kí-pún-tek bīn ài sé chheng-khì. Seng-òah ū kui-lút. Chiáh, khùn tiòh chiàu sī-kan. Hun,chiú, pin-n̄ng m̄-thang ēng. Sèng-tē ài khòng-chè, bē-sái chân-móh. Tēng-kí ūn-tōng kò sin-thé.”

“Kíam tiòh chiáh iòh-á á-sī boah iòh-á?”

“Ài. Thiâu-á ê i-tī bô khùn-lân, m̄-koh su-iàu sī-kan. Gōan-in sī tùi chêng-siōng ê m̄ng-kúg, piàn-chò hún-chhì, koh hêng-sêng thiâu-á ài kúi-nā kò gòeh. Só-í chiáh-iòh, boah-iòh tiāⁿ-tiòh mā ài chhián chit kò goeh ê sī-jit, pēⁿ-chêng khah ē tit-tiòh khòng-chè. Thiâu-á kín hó, hún-chhì khah bān. Kàu bóe-á ē chiâu-hó.”

“Chiáⁿ-sit..ê! Án-ne góa tō hòng-sim..ah. Lēng-gōa kīn-lâi koh ū lêng teh sī-kiáⁿ *kô-soan hóan-hu* (果酸換膚), he kiám ū-hāu?”, A-koan thiaⁿ-liáu sim-chêng ū khah hó, koh chiap-sòa m̄ng.

“*Kô-soan hóan-hu* iā tō sī **chúi-khó-sng bán-bīn**, sī chòe-kīn 5 nī, chiah tùi Bí-kok liū-hêng--khí-lâi ê mih-kiáⁿ. I sī ēng bô käng-khóan khó-ám ê kam-chià-sng lâi boah tī phoe-hu--nih. I ê chok-iōng ū 3 hāng:

Tē 1, ē-sái tī-liâu thiâu-á.

Tē 2, ū tū khín-chhián thiâu-á-hùn ê chok-iōng.

Tē 3, ū phiò-pèh ê kong-hāu.”

“Ū chiah-nih kī ê mng̃h-kiāⁿ! Góa it-tēng beh chhi-khòⁿ māi--leh.”, A-koan chin hoaⁿ-hí.

“Iòh-á kiám ū sím-mih hù-chok-iōng?”, A-bú ū sió-khóa tam-sim.

“Chiah-ê iòh-á siók tī khòng-seng-sò ê lūi, ki-pún siōng bô sáⁿ pāi-hāi. Png̃ chēng 30 hun chiah, siōng hó m̃-thang kap ūi-iòh-á chò chit-ē chiah, kiaⁿ-liáu ē éng-hióng khip-siu. Boah ê iòh-á chhím khai-sí ū-lâng sió-khóa ē âng-âng, jiát-jiát. Phôe-hu tām-pòh-á hau-hau. Kòe kúi-jit kòan-sì chiū hó, bô iàu-kín.”, Tēⁿ i-su chin siōng-sè kā kai-soeh.

“Ah chiah-ê thiâu-á-khī beh án-chóaⁿ? Kám ū hoat-tō?”, A-koan chin tì-i ê bīn niau-niau.

“Chò chúi-kó-sng bán-bīn ē ū chha, m̃-kú chhim-tim..ê khah bô hāu. Ài ēng **lūi-siā bôa-phôe** chiah ū hāu.”

“Lūi-siā sī án-nóa chò?”

“Lūi-siā bôa-phôe ná bôa-chiòh teh bôa to kāng-khóan, ē kā phôe-hu lè chit tēng pòh-phìⁿ--khí--lâi. In-ūi lūi-siā-kng siong-tong lâi, chit-ē-chhiú tō kā phôe lù kah pêⁿ-pêⁿ.”

“Án-ne góa lóng chai..ah. To-siā Tēⁿ i-su.”, A-koan chin hoaⁿ-hí ê khóan-sit.

“Bián sè-jī. Hó-hó chiah iòh-á, boah iòh-á pó-ióng.”